אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת קכב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ר"ח אדר שני תרס"ח - יפו
נמען: ר' בנימין מנשה לוין

הרב קוק מתאר את עומס העבודה המעשית והרוחנית שעליו. הרב קוק משיב לשאלות לוין על איגרת רב שרירא גאון: את סיפור תליית רב שרירא 'ביד אחת' יש להבין כפשוטו, גזירת מלכות. בדברי רב נטרונאי יש לגרוס 'שהיא מדה אחת', כלומר חוצפה שבכלל 'בני תשע מדות'. ו'נפק רבנו ביד גדול' אולי משמעו מצרה גדולה.

עיקרי הדברים

- עול העבודה והצפייה לעזרת ה'.
- עיונים בנוסח איגרת רב שרירא גאון.
- קשר עם 'החברים השרידים'.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], בדר"ח[4] אדר-ב תרס"ח[5].

שלו'[6] וברכה מהררי קודש לכבוד ידידי וחביבי הרב החכם הנעלה, אוצר תורה חכמה ויראת ד' טהורה, מו"ה[7] בנימין מנשה לעווין שליט"א[8] וכא"ל[9] רב אושר ושלו'[10].

זה זמן כביר אשר מכתבך היקר הגיעני. ומה אערך לך מחמדי את שמחת נפשי על עז אהבתך הנאמנה, התלוי' רק ברוח ד' ואהבת דבר קדשו, שהוא הרתוק המחבר את נשמותינו. ומאד הי'[11] ראוי שאשיב לכת"ר[12] על אתר, אבל הפריעוני הרבה מאד טרדות מעשיות וטרדות מחשביות. כי הנני נתון במצב כזה, שים גדול של עבודה, עבודת מעשה ועבודת רוח, סובב אותי תמיד, ואני שט בו בעמל נפשי ומיעוט חילי. רק אתחזק בצפיה לישועה, כי עזרת ד' ועצתו בא תבא ולא תאחר להופיע על דרכי, למען עמו, ארצו ונחלתו, ולמען אור רוח קדשו אשר עליהם חופפת, המוכנת להתעורר מני קודש ולהפיץ אור חיים ונעם ד' על מלא כל העולם, לעורר ולקיץ נרדמים ונדהמים. אמנם רבה העבודה, והכח מזער, ע"כ[13] לפעמים יפל הרוח, ועד ישוב להתחזק ולהתנער יחלפו זמנים, והיתה העבודה מופסקת. נותן ליעף כח

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 בדר"ח - ב' דראש חודש (היום השני של ראש חודש)
5 תרס"ח - השנה תרס"ח (1907/1908)
6 שלו' - שלום
7 מו"ה - מורנו הרב
8 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9 וכא"ל - וכל אשר לו
10 ושלו' - ושלום
11 הי' - היה
12 לכת"ר - לכבוד תורתו
13 ע"כ - על כן

ב"ה ישפיע עלינו אמץ רוח ולב, ויתן בלב רבים ונכבדים, מקרוב ומרחוק, להתאגד יחד לשם ד' וארץ חמדתנו שהיא בית חיינו לעד. ואתה, יקיר לבבי, תסלח לי על דברי שגם כעת מעטו, כי אנוס אנכי לקצר מפני המפריעים.

וע"ד[14] ההערה בעובדא דיד אחת דרבינו שרירא, אינני נוטה כאן לדרכים נסתרים, כי"א[15] עובדא פשוטה שכך גזרה מלכות הרשעה שיתלה בידו אחת, וכדכ' "שרים בידם נתלו". ובהא דרב נטרונאי, לע"ד[16] צ"ל[17] "שהיא מדה אחת", הכונה שהוא דרך חציפות, והיא נכללת בט' מדות שאחת מהן בני חצופה, ואע"ג[18] דמוקמינן לה אתובעת בפה, מ"מ[19] סבר הגאון ז"ל[20] שה"ה כל עניני חציפות, ועיקר הקפידא היא שמא תתעבר ויצאו מזה מורדים ופושעים, שהם בני ט' מדות, כספ"ב[21] דנדרים. וכ"כ[22] הפוסקים ע"ד[23] האר"י[24] ז"ל שעיקר הקפידא בענין עיבור. ובענין "נפק רבנו ביד גדול", אולי צ"ל מיד רשע גדול, או מאד גדול, והוא לישנא דתברא, וכפ"ק[25] דע"ז, כלומר מצרה גדולה, ומזה נשתבש לשון "מאור" שבהוצאת שעכטער. יש אמנם במשלים של נסתרות ענין שיש לצרפו בענין יד אחת, אבל אין זה ענין לכאן.

הנני חותם בברכה ומצפה לדבריך היקרים, המבשרים שלומך וטובך, ושלו' החברים היקרים שוקדי הדעת, השרידים אשר ד' קורא, העומדים לעזרת ד' בגבורים, יברכם ד' מציון ומקודש, כנה"ר[26] ונפש דבק באהנ"פ[27],

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

14 וע"ד - ועל דבר
15 כי"א - כי אם
16 לע"ד - לעניות דעתי
17 צ"ל - צריך להיות
18 ואע"ג - ואף על גב
19 מ"מ - מכל מקום
20 ז"ל - זכרונו לברכה
21 כספ"ב - כסוף פרק ב'
22 וכ"כ - וכל כך
23 ע"ד - על דבר
24 האר"י - האר"י הקדוש - רבי יצחק לוריא
25 וכפ"ק - וכפרק קמא
26 כנה"ר - כנפשו הרמה
27 באהנ"פ - באהבת נפש